

Anagrafi su velike čvrsto uvezane knjige koje neće ni stoljeća uništiti. U posljednje vrijeme mnogo se ispitivala lokalna povijest. Nastala je moda da se izrađuju rodoslovna stabla. Mnogi intelektualci, nastanjeni u velikim gradovima, iskorišćuju vrijeme godišnjeg odmora prelistavajući blijeđe i prašne stranice starih anagrafa. Stari župnici redovito su ih uredno vodili. Tokom vremena prelazilo se s knjige na knjigu. Popunjeni anagrafi slagali su se u župske arhive, a pisali novi popunjeni sa svježim osobljem i novim podacima. Preko njih vrlo lako se prelazi s oca na djeda, pradjeda i tako unazad za dva, pa čak i tri stoljeća. Preko starih anagrafa može se lako uočiti migracija stanovništva, priraštaj pučanstva, a mogu se doznati i mnoge druge korisne pojedinosti. Njihovu vrijednost uočili su stručnjaci državnog arhiva u Splitu pak su na svoj trošak dali uvezati i konzervirati dosta razasutih starih anagrafa iz naših župskih ureda.

Sve bi se to moglo postići preko župske kartoteke. Ali moramo imati na umu da je teško sačuvati za duže vremena male kartončice na okupu u našim arhivama. To može biti u normalnim prilikama i kod urednog župskog osoblja. Svaki poremećaj u župskom arhivu raznio bi kartončice za uvijek, pa bismo za uvijek izgubili dragocjene podatke za stanovništvo naših župa. Za vrijeme prošlog rata stradao je velik broj naših župskih arhiva. Ipak su velike stare knjige župskih anagrafa u najviše slučajeva sačuvane.

Bila bi velika šteta kad bi predavači pastorala potpuno zaboravili ovaj stari tip vođenja župske evidencije. Tko je duže godina bio župnik, i tko se bavi prošlošću naših župa, pojedinih obitelji, migracijom stanovništva vidi u anagrafskom evidentiranju jednu veliku prednost nad kartotetskom. Razumljivo po našim selima i provincijskim gradićima. Ne bi bilo zgoreg kad bi i biskupijske kancelarije u listiće statistika vjerskog života uz župske kartoteke spomenuli i anagrafe.

Fra Vjeko Vrčić

KOBNE POGREŠKE NEKIH »KONCILSKIH« LJUDI

Opaska Uredništva:

O pričesti na ruku i o vremenu prve ispovijedi i pričesti izdala je Sv. Stolica u najnovije vrijeme posebne norme.

Posljednji se crkveni sabor odvijao u znaku pastoralnih potreba Crkve. Nije dosta utvrditi teoretsku činjenicu da njom učiniš kratke spojeve. Potrebno je sve trijezno promozgati s obzirom na pastoralne posljedice. U svetoj pričesti što je prema koncilskim ocima najvažnija u crkvenom životu (usp. SC 2, 7, 10; LG 3; PO 5), suvremeni »koncilski« ljudi najviše i griješe.

Prema Svetome Pismu za pričest je potrebna priprava o kojoj govori sv. Pavao Korinćanima (11, 27—32): »Jede li tko euharistijski kruh nedostojno, pije li nevrijedno iz kaleža Gospodnjega, snosit će zato punu odgovornost za tijelo i krv Kri-

stovu. Svatko treba da se najprije ispita i tek onda blaguje kruh i pije iz kaleža, jer jede li ili pije, a da u tom ne razabire tijelo, blaguje i pije osudu svoju. Zbog toga su mnogi slabi, bolesni, mnogi umiru. Kad bismo povelili o sebi više računa, ne bismo bili snosili ni kazne. Gospodin nas popravlja kako ne bismo bili osuđeni sa svijetom!«

U novom se Lekcionaru ovo mjesto ni jednom zgodom više ne pojavljuje! U starom se čitalo i na Veliki Četvrtak i na Tijelovo! A upravo je današnjem vremenu potrebnije nego ikada prije! Neozbiljan duh izvana već prodire i k nama. Vani pristupaju, kako bar ljudi govore, na pričest kao da idu na »šalter«, bez prave pobožnosti.

Zanimljivo što je papa u svome nagovoru na tijelovsku nedjelju (7. VI 1971) uzeo komentirati upravo to mjesto u rečenom smislu (Notitiae 65, str. 244—246)!

Sve veća neozbiljnost primjećuje se i u nas. Nije tome razlog pričešćivanje na ruku. Pustimo ljudske i nezrele predrasude! Isus je rekao na posljednjoj večeri: »Uzmite i jedite!« Jedva je time pomišljao na to da uzmemo jezikom!

Osim toga za žensku je čeljad neugodno pričešćivanje na jezik, jer moraju podsvjesno zapravo pripaziti na tu neugodnu kretnju kako će pred Isusom i svećenikom što ljepše isplaziti jezik. Mi svećenici znamo najbolje što sve moramo pri tome vidjeti i doživjeti. Bude li tko u redovitim ljudskim situacijama pa bio i svećenik, ponudio djevojci bombon ili keks na jezik, volio bih vidjeti pristojnu ženu koja bi to dopustila!

Zbog toga ogromna većina ženskoga svijeta za pričesti ne mogu ni pripaziti ni misliti ni na što drugo nego na kakav bi način što pristojnije isplazile jezik pred Isusom i svećenikom. A ta nepotrebna briga ništi gotovo svu iskrenu pobožnost u najsvetijem trenutku.

Primi li tko, naprotiv, svetu pričest na ruku, onda može osjetiti neku šimunovu radost (Lk 2, 29), može pomisliti koga drži na ruci, može mu se u srcu pokloniti, pa ga svjesnije i s većim poštovanjem blagovati. Nije li to prikladnije? Eto zašto Crkva dopušta takvu pričest i kako nas pokušava potaći na veću pobožnost! Nije to nikakvo zlo. Ali Crkva pušta svakome slobodu, pa budimo i mi tako širokogrudni. Sve ostalo je zapravo nedostatak poštene vjere!

Dakako da je nesnosno što neki »koncilski« ljudi dopuštaju da se nakon toga ruka jednostavno pobriše, a čestice bace na pod! Ako suvremeni bogoslovi misle da u česticama kakvih oni za ručkom ne bi kupili po stolu, jer su premalene, nema Isusa, onda je to njihovo mišljenje. Ima neku vjerojatnost. Samo ta vjerojatnost ne opravdava da se ruka pobriše i čestice bace na pod! Vjerojatnost nije sigurnost. U vezi sa sakramentima treba da čovjek pazi na nju, a ne tek na vjerojatnost, a to su takvi teolozi smetnuli s uma!

Držim da je pretjerano uzrujavanje zadarskih katolika što neki vjernici nakon pričesti jezikom očiste ruku. Što se to koga tiče. Zašto se toliko brinu zato umjesto da misle na Isusa! A isplaziti jezik pred Isusom, to im se sviđa? Čudna mi čuda! Nije li potrebna pažnja na koju je Isus upozorio nakon umnažanja kruha kad je apostolima zapovjedio: »Pokupite mrvice!«

Mnogo je teža nevolja što i u nas poprima sve veće razmjere. Ovih sam praznika susreo djecu koja su se već godinu dana pričešćivala, a nisu bila na ispovijedi! Jedna je od tih djevojčica pošla već u treći razred. Držim da je postupak svećenika što djecu tako pripuštaju k svetoj pričesti u pastoralnom smislu riječi kriminalan. Takav svećenik ne zna kakav zločin počinja nad djecom koju mu Crkva povjerava na odgoj.

U čemu je zločin? On djeci uskraćuje odgoj, uskraćuje mogućnost da se na pričest priprave.

Ne mislim reći da ne stoji pretpostavka suvremenih teologa da djeca do desete godine jedva učine smrtni grijeh. To valjda stoji. Premda možemo sud prepustiti Bogu, ipak tome ne možemo prigovoriti, jer na kraju krajeva nema ni čovjeka koji bi za sebe sa sigurnošću rekao da nema teškoga grijeha.

Nevolja je u pastoralnom iskustvu. Koliko može svećenik pomoći dječici dopusti li da se ispovjede čim zažele, pa čak i po više puta prije prve pričesti. Mene djeca već godinama svaki put zamole za ispovijed čim bismo progovorili o toj građi.

Zar ne uči Crkva da je teški grijeh uskratiti sakrament onome tko nam je povjeren, a opravdano ga traži? Stoga sam im uvijek udovoljio te sam u tome primijetio golemu korist.

Što takvim zgodama svećenik vidi, što mora promisliti? Eto, dogodi se da se začudiš kako se i najboljem djetetu potkrade i nakon prve ispovijedi bogumrska psovka. Što će svećenik u tom slučaju? Uvijek bih najprije zapitao: »Nije li ti psovka izletjela?« Svaki bih put valjda čuo: »Jest!« Dijete se sjetilo sadržaja psovke tek nakon što ju je izreklo. Onda ga treba poučiti da takva psovka pred Bogom nije bila teški grijeh, ali treba pitati dalje: »Reci mi, sine, mala, ne psuje li možda tko u tvojoj kući, susjedstvu?« Čovjek će doznati da npr. psuje otac, brat. Što sad? Treba djetetu pomoći zdravo reagirati. Inače psovka mora osvojiti njegovu dušu! Nakon desetak godina mališan ili djevojčica postat će notorni psovač. Pričest mu neće ništa koristiti (PO 6)! Zar naši »koncilski« ljudi zbilja ne znaju za mudru staru riječ: »Drvo se savija mlado!«

Treba dijete upitati: »Nije li ti žao što tata psuje?« Odgovor će biti uvijek iskren. Treba proslijediti: »Bojiš li se za njegovu dušu?« I opet će mališan zdravo reagirati! Upitaš li dalje: »Bi li htio tati pomoći?« Dijete će htjeti, samo ne zna kako.

Dolazi na red pouka: »Vidiš mali, mala, ti bi mogao, mogla Bogu vratiti čast koju mu tata možda i neznajući otima. Ni ti nisi znao što govoriš kada ti je ono izletjelo! Znaš li kako ćeš tati pomoći? Najbolji je način dobra pričest (I Kor 11, 25—26). Budući da još nije došla prva pričest, a ti se svaki put kad čuješ da tkogod opsuje, pomoli Gospodinu: Isuse, da mi je to popraviti! Da mi je vratiti tvoju čast koju ti tata nehotice, nemisleći otima! Daj, Isuse, da se dobro pričestim kada dođe moja prva pričest! Daj da ti onda vratim svu čast i sve poštovanje što ti dugujemo svi skupal!«

Dogodilo se da je nakon takve ispovijedi već slijedećega vjeronaučnog sata djevojčica sva izvan sebe od sreće izjavila: »Velečasni, nikad više nisam opsovala!« Ne samo da se tako psovka iskorijeni, već ujedno pomažemo djeci da se dostojnije pričeste, da dobiju veću žeđ za zadovoljavanjem te u maloj duši nađu snage za duhovni život kakav Isus očekuje od njih (Iv 6, 57).

To »koncilskim« ljudima nije došlo ni na kraj pameti. Njima je ovladala komodnost. Ne da im se sjediti u ispovjedaonici, pa traže lijepih isprika! Eto razloga zašto djeci uskraćuju ono na što imaju ona potpuno pravo.

Takvu su postupku moralno krivi, za njega odgovorni naši suvremeni »koncilski« ljudi: Zar zbilja drugog puta nema! Baš smo lijepo kolima pošli prema provaliji. Nije to vjera kako stvar komentira don Jure, to je pravo kušanje Boga (Mt 4, 7)! Pokušajmo biti malo ponizniji. Nije ni stara Crkva bila tako luda kako možda neki pomišljaju!

R. Grafenauer

DOVRŠENA REFORMA RIMSKOG MISALA

Nedavno je u Rimu objavljena knjiga koja sadrži tekstove što ih puk i pjevači imaju pjevati preko sv. Mise:

ORDO CANTUS MISSAE, Typis Polyglottis Vaticanis, Romae 1972.

Tim je izdanjem potpuno dovršena reforma Rimskog Misala. Uz dosadašnje zahvate kojima su reformirana misna čitanja i dijelovi koji spadaju na svećenika, sad evo imamo i sve ono što spada na vjernike, ne samo stalne nego i promjenljive dijelove.

U ovom su izdanju naravno samo gregorijanske melodije. Ostaje velik posao da se nađu prikladne melodije na živom jeziku. Upravo u pjesmama koje spadaju na puk dana je široka mogućnost da se uz potrebne uvjete uvede u bogoslužje i drugi tekstovi osim propisanih. Tu je potrebno mnogo studija, truda i razboritosti.